

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie ze skargi D. S.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie I ACa .../14,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 kwietnia 2015 r.,

1. oddala skargę,

2. przyznaje adwokat A. K. od Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

D. S. (skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy w postępowaniu sądowym przed Sądem Apelacyjnym o sygnaturze akt I ACa .../14. Skarżąca wniosła o stwierdzenie przewlekłości w tym postępowaniu, zasądzenie na jej rzecz kwoty 2.000 zł oraz przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Przewlekłości postępowania apelacyjnego skarżąca upatruje w kumulacji czasu beczynności między poszczególnymi czynnościami Sądu drugiej instancji. Skarżąca podnosi, że apelacja wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 23 kwietnia 2014 r. Termin rozprawy wyznaczono na 8 lipca 2014 r. dopiero zarządzeniem z 20 maja 2014 r. Przez prawie miesiąc nie wykonano żadnych czynności w sprawie. Ponadto, do 30 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny nie doręczył pozwanej odpisu apelacji. Zarządzenie o doręczeniu wykonano dopiero 30 czerwca 2014 r. Rozprawa wyznaczona na dzień 8 lipca 2014 r. musiała zostać odroczone, ponieważ Sąd nie otrzymał zwrotnego potwierdzenia odbioru korespondencji przez pozwaną. Pozwana odebrała korespondencję w sierpniu 2014 r.

Drugi okres beczynności nastąpił po zakończeniu postępowania w sprawie wpadkowej dotyczącej wyłączenia sędziego. Na posiedzeniu 26 listopada 2014 r. zapadło postanowienie o oddalenie zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 31 lipca 2014 r. Zdaniem skarżącej niezwłocznie po wydaniu postanowienia z 26 listopada 2014 r. należało wyznaczyć termin rozprawy apelacyjnej. Postanowienie z 26 listopada 2014 r. znalazło się w aktach sprawy dopiero 19 stycznia 2015 r., po upływie 2 miesięcy. Wysłano je pełnomocnikowi skarżącej dopiero 19 stycznia 2015 r. Termin rozprawy wyznaczano zarządzeniem z 20 stycznia 2015 r. na dzień 3 marca 2015 r. Gdyby termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony bezpośrednio po 26 listopada 2014 r., wówczas rozprawa mogłaby się odbyć znacznie wcześniej.

W ocenie skarżącej powyższe okresy beczynności Sądu przedłużyły rozpoznanie sprawy o około 3 miesiące. Okresy tej beczynności nie były uzasadnione żadnymi obiektywnymi okolicznościami.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego wniósł o jej oddalenie, przedstawiając następującą argumentację. Akta sprawy zostały przedstawione Sądowi Apelacyjnemu 23 kwietnia 2014 r. W dniu 25 kwietnia 2014 r. przewodniczący Wydziału I Cywilnego wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej na dzień 8 lipca 2014 r. Zarządzenie przewodniczącego wykonano 20 maja 2014 r. Na rozprawie 8 lipca 2014 r. skarżąca złożyła wniosek o wyłączenie sędziego. W dniu 14 lipca 2014 r. wyznaczono na 30 lipca 2014 r. termin posiedzenia sądu dla rozpoznania tego wniosku. Wniosek ten rozpoznano w wyznaczonym terminie.

Odpis postanowienia z 30 lipca 2014 r. doręczono 19 sierpnia 2014 r. pełnomocnikowi procesowemu skarżącej. Skarżąca złożyła zażalenie, w którym domagała się wyłączenia kolejnego sędziego. Do 20 października 2014 r. podejmowano czynności sądowe związane z wyjaśnieniem zakresu zażalenia skarżącej. Termin posiedzenia dla rozpoznania zażalenia skarżącej wyznaczono 27 października 2014 r. Zażalenie rozpoznano na posiedzeniu 26 listopada 2014 r. Sędzia sprawozdawca sporządził uzasadnienie postanowienia 11 grudnia 2014 r., a skład podpisał je 22 grudnia 2014 r. Odpisy orzeczenie wysłano stronom 19 stycznia 2015 r. Termin rozprawy wyznaczono 20 stycznia 2015 r. na dzień 3 marca 2015 r. Podstawową przyczyną nierozpoznania sprawy w terminie lipcowym było zachowanie samej skarżącej, która złożyła wniosek o wyłączenie sędziego, a następnie składała nieprecyzyjne, i jak się okazało bezzasadne, wnioski procesowe. Wnioski te wymagały podejmowania kolejnych czynności w kwestiach incydentalnych. Według Prezesa Sądu Apelacyjnego odległość czasowa między datą wpływu akt sprawy do sądu a terminem wyznaczonej rozprawy nie jest limitowana ilością czynności procesowych podejmowanych przez strony, lecz skalą obciążenia sądu. Termin rozprawy wyznaczony na dzień 8 lipca 2014 r. był pierwszym wolnym terminem ocenianym z tej perspektywy kwietnia 2014 r.

Odnosząc się z kolei do drugiego z podniesionych w skardze okresów beczynności, Prezes Sądu Apelacyjnego wyjaśnił, że od września do grudnia 2014 r. w Wydziale I Cywilnym odnotowano wzrost wpływu spraw sądowych, co wymusiło radykalne działania w zakresie organizacji pracy sędziów przez zwiększenie liczby przydzielanych spraw oraz liczby posiedzeń sądowych. Doprowadziło to do nieznacznego wydłużenia czynności sądowych w rozstrzygniętych w tym czasie sprawach, zwłaszcza w okresie świąteczno-noworocznym. Dlatego treść uzasadnienia postanowienia z 26 listopada 2014 r. została ostatecznie przyjęta przez cały skład sądu 22 grudnia 2014 r. (zamiast 10 grudnia 2014 r.) a wysłanie odpisów nastąpiło dopiero 19 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w sprawie sygnaturze akt I ACa .../14 nie ma uzasadnionych podstaw.

Przewlekłości postępowania skarżąca upatruje w kumulacji dwóch okresów beczynności Sądu drugiej instancji. Jako pierwszy wskazuje czas między wpływem apelacji do Sądu drugiej instancji a terminem pierwszej rozprawy (tj. od 23 kwietnia 2014 r. do 8 lipca 2014 r.). Z argumentacji skarżącej wynika, iż naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki polega w tym przypadku w skierowaniu sprawy do rozpoznania na rozprawie w lipcu 2014 r. zamiast we wcześniejszym terminie. Dodatkowo skarżąca podnosi, że sprawa nie mogła zostać rozpoznana w terminie lipcowym w wyniku opieszałości Sądu w doręczeniu odpisu apelacji stronie pozwanej. Jako drugi okres beczynności skutkujący naruszeniem prawa skarżącej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wskazano czas między oddaleniem zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego a drugim terminem rozprawy apelacyjnej (tj. od 26 listopada 2014 r. do 3 marca 2015 r.). Termin rozprawy wyznaczono zarządzeniem wydanym dopiero po wysłaniu skarżącej odpisu postanowienia z 26 listopada 2014 r. z uzasadnieniem, co nastąpiło 19 stycznia 2015 r., mimo iż uzasadnienie podpisano 22 grudnia 2014 r. Do Sądu Najwyższego należy zatem odniesienie się do okoliczności wskazywanych przez skarżącą. Kognicji podlega przy tym wyłącznie ocena terminowości czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny na etapie postępowania apelacyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SPP 188/13).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która

wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przypomnieć należy, że ustawa nie rozstrzyga, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Stwierdzono także, że około 6-cio miesięczny okres wyczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej mieści się w pojęciu rozsądnego terminu, w którym sprawa może oczekiwać na jej rozpoznanie pośród innych spraw tego samego rodzaju wniesionych do konkretnego sądu (postanowienia Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., III SPP 78/05; z 18 października 2007 r., III SPP 40/07; z 24 września 2013 r., III SPP 188/13; z 22 lipca 2014 r., III SPP 123/14). Przyjmowano również, że nie dochodzi do przewlekłości postępowania apelacyjnego, m.in. wtedy jeżeli rozprawa nie zostaje wyznaczona niezwłocznie lub zostaje odroczone w celu przeprowadzenia dodatkowych dowodów, a ich zgromadzenie nie może nastąpić niezwłocznie (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., III SPP 77/05).

Odnosząc powyższe orzecznictwo do skargi na przewlekłość postępowania w sprawie I ACa .../14 Sąd Najwyższy stwierdza, że oceniając globalny czas trwania postępowania apelacyjnego od 23 kwietnia 2014 r. (data wpływu akt) do daty złożenia skargi (23 luty 2015 r.) nie można przyjąć, że doszło do naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania jej apelacji bez nieuzasadnionej zwłoki. Do naruszenia tego prawa niewątpliwie nie prowadzi niezwłoczne (dwa dni po wpływnięciu akt) wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej w pierwszym wolnym terminie, który przypadał na 8 lipca 2014 r. (2,5 miesiąca od wpływu apelacji do Sądu drugiej instancji). Odroczenie rozpoznania sprawy 8 lipca 2014 r. nie było konsekwencją opieszałości Sądu drugiej instancji w doręczeniu odpisu apelacji stronie pozwanej, lecz wynikało ze złożenia na rozprawie przez skarżącą wniosku o wyłączenie sędziego (k. 251). Sąd drugiej instancji podejmował niezwłocznie wszystkie czynności w okresie od wpływu akt do rozpoznania zażalenia skarżącej

na postanowienie z 30 lipca 2014 r. Niewielkich uchybień w terminowości podejmowania czynności można dopatrzeć się jedynie w odniesieniu do doręczenia skarżącej uzasadnienia postanowienia z 26 listopada 2014 r. Uchybienie to nie uprawnia jednak do stwierdzenia przewlekłości postępowania w niniejszej sprawie. W przypadku niezwłocznego doręczenia wspomnianego postanowienia wraz z uzasadnieniem skarżącej, termin drugiej rozprawy apelacyjnej mógłby zostać wyznaczony na dzień przypadający co najwyżej 6 tygodni wcześniej. Takie opóźnienie, oceniane zarówno samodzielnie jak i z uwzględnieniem łącznego czasu postępowania apelacyjnego w sprawie I ACa .../14 oraz wszystkich podejmowanych przez Sąd drugiej instancji czynności, nie czyni zasadną skargi na przewlekłość postępowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach orzeczono stosownie do § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.